

Overzicht TA Disciplines & Praktische Toepassingen

10de VFB Technische Analyse Dag
zaterdag 1 maart 2014
Gent

Karel De Bie

BNP PARIBAS
FORTIS

The bank for a changing world

Overzicht

Wat is TA?

Voordelen van TA

Overzicht technieken

Japanse Kaarsen

Technische Indicatoren

Klassieke Patronen

Waarvoor opletten?

Combineren verschillende tijdshorizons

Overzicht

Wat is TA?

Voordelen van TA

Overzicht technieken

Japanse Kaarsen

Technische Indicatoren

Klassieke Patronen

Waarvoor opletten?

Combineren verschillende tijdshorizons

Wat is TA?

Definition:

John J. Murphy (the “godfather of TA”):

“TA is the study of market action, primarily through the use of charts, for the purpose of forecasting future price trends.”

De grafiek bestuderen...

- Prijs / (Volumes) / (Indicator)

...en proberen opportuniteiten te ontdekken a.h.v. patronen die bewezen hebben in het verleden dat ze ons kunnen helpen met geld te verdienen.

Waarom werkt TA?

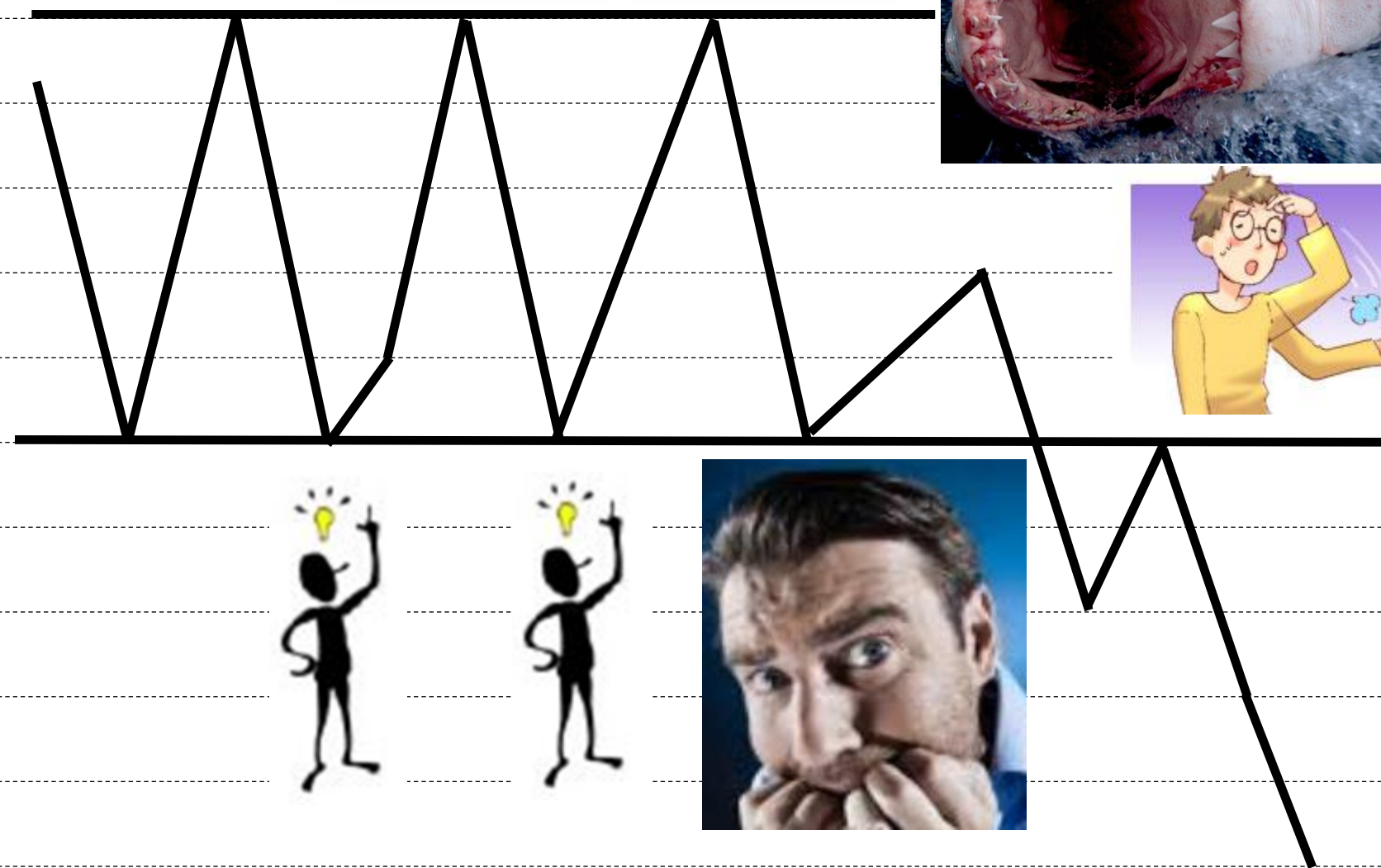
Een karikaturaal voorbeeldje...

BNP PARIBAS
FORTIS

| The bank for a changing world

107
106
105
104
103
102
101
100
99
98
97
96
95
94

Overzicht

Wat is TA?

Voordelen van TA

Overzicht technieken

Japanse Kaarsen

Technische Indicatoren

Klassieke Patronen

Waarvoor opletten?

Combineren verschillende tijdshorizons

Voordelen Technische Analyse

- Eenvoudig
- Snel
- Toepasbaar op een waaier van instrumenten:
 - Aandelen
 - Aandelenindexen
 - Grondstoffen
 - Interestvoeten
 - Futures
 - Valutaparen
 - ...
- Toepasbaar op verschillende tijdshorizonten

Overzicht

Wat is TA?

Voordelen van TA

Overzicht technieken

Japanse Kaarsen

Technische Indicatoren

Klassieke Patronen

Waarvoor opletten?

Combineren verschillende tijdshorizons

Subdisciplines TA

**Klassieke
Patronen**

**Technische
Indicatoren**

**Japanse
Kaarsen**

**Elliott Wave
Fibonacci**

Overzicht

Wat is TA?

Voordelen van TA

Overzicht technieken

Japanse Kaarsen

Technische Indicatoren

Klassieke Patronen

Waarvoor opletten?

Combineren verschillende tijdshorizons

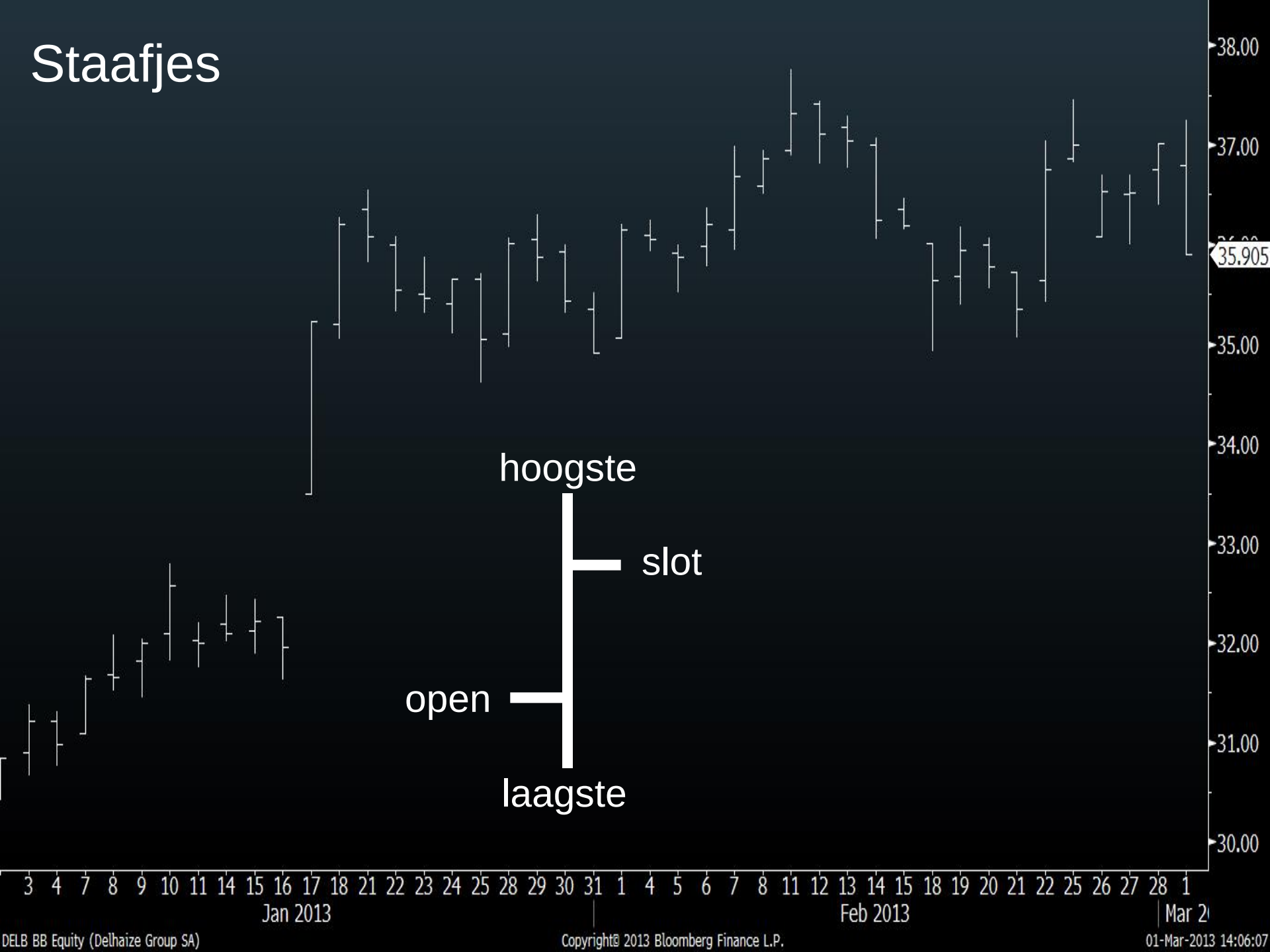

lijn

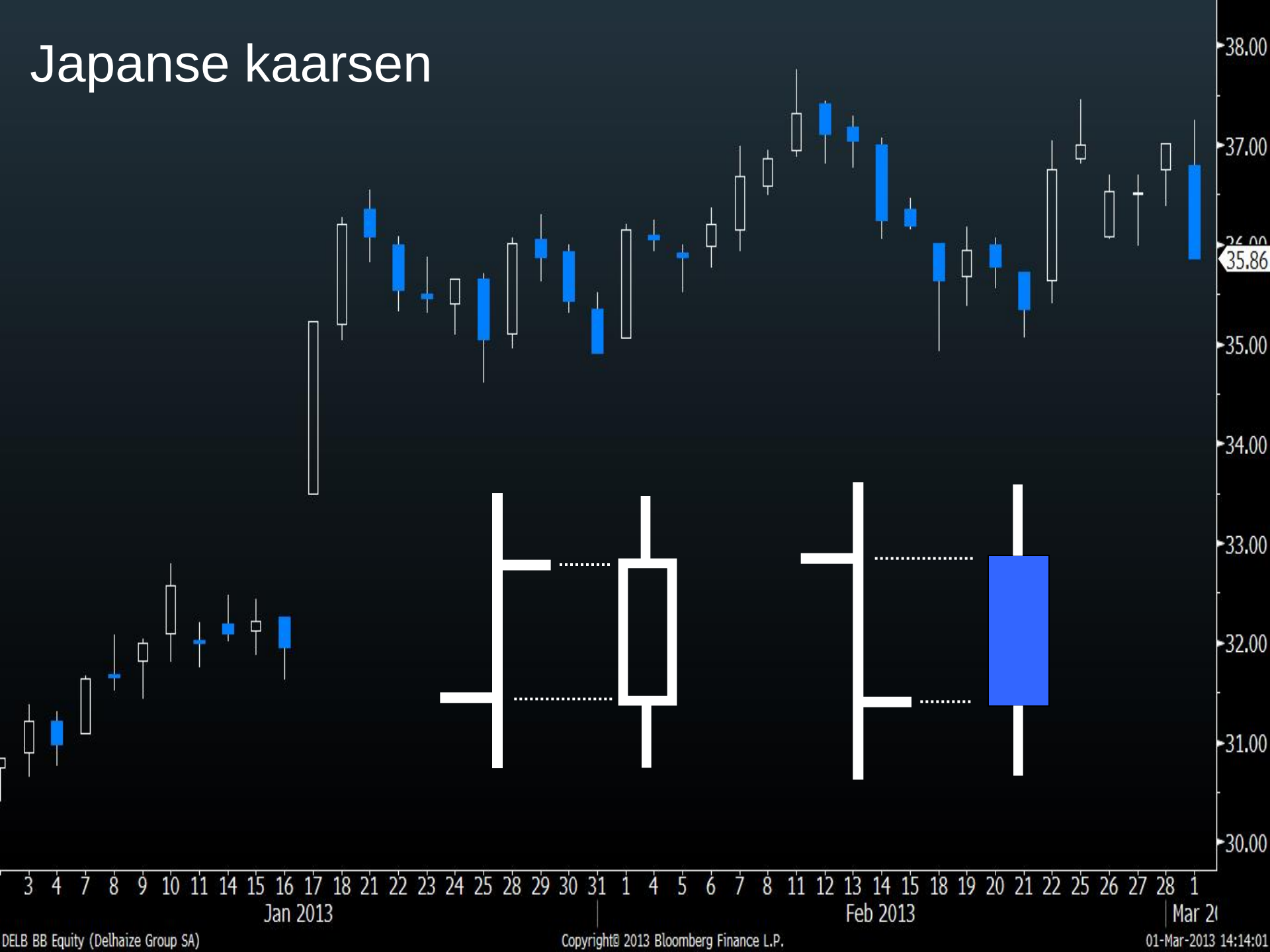

- Verbindt doorgaans de slotprijzen
- Verlies aan informatie !

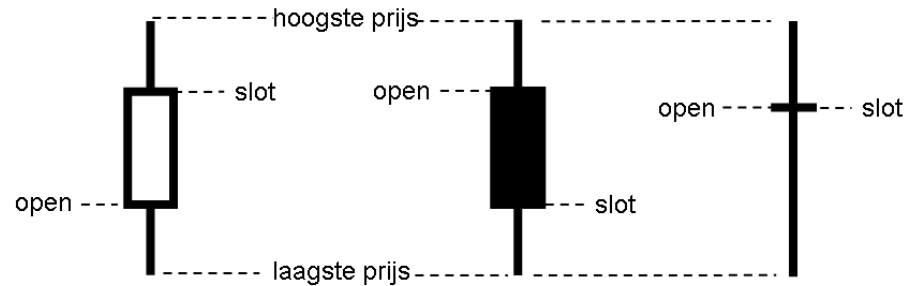
Staaftjes

Japanse kaarsen

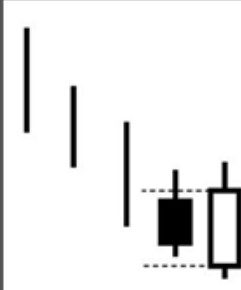
Japanse Kaarsen

- Steve Nison
- +: eenvoud
- -: geen koersdoelen
- Handig in combinatie met andere indicatoren
- Aantal van de meest voorkomende

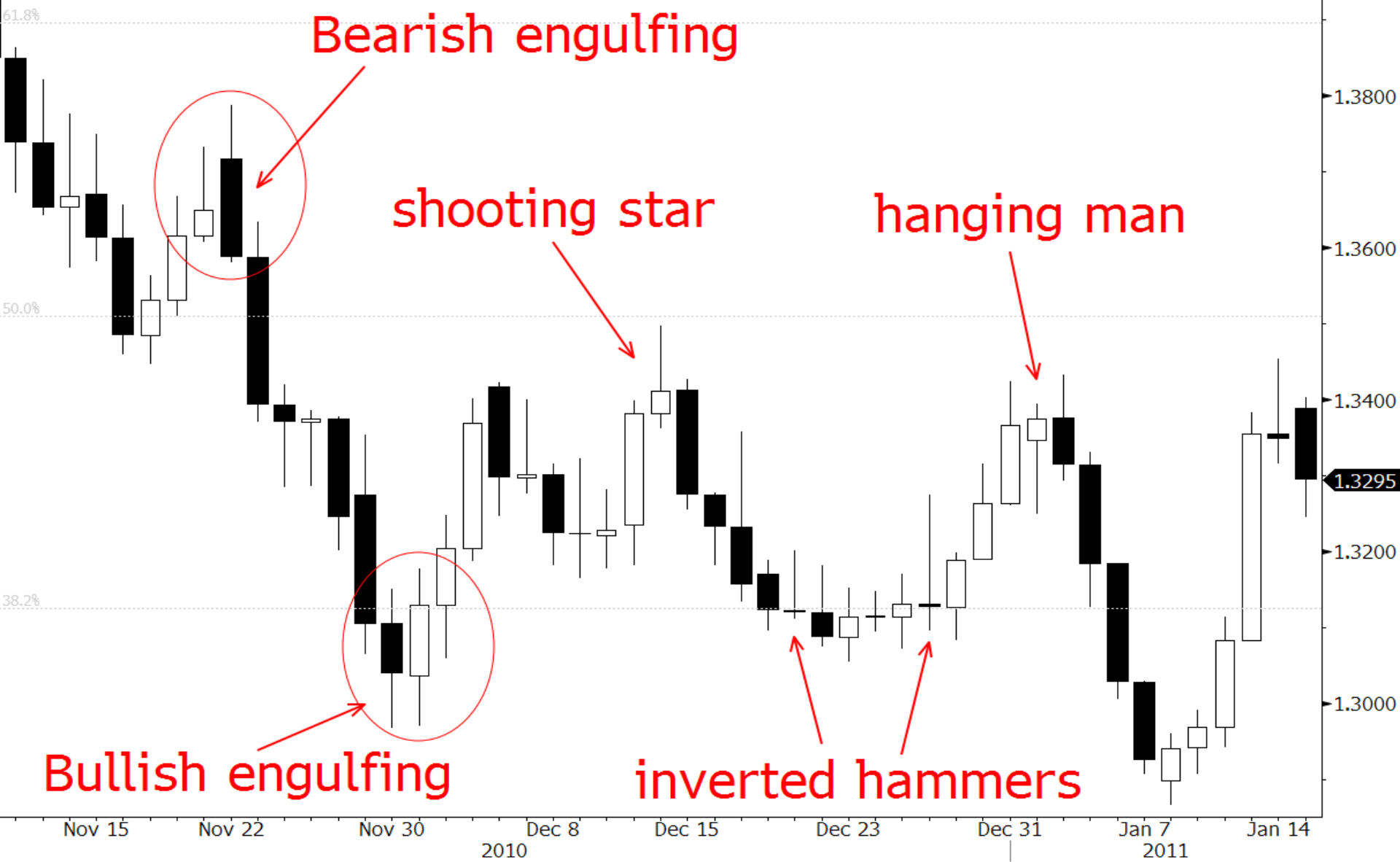

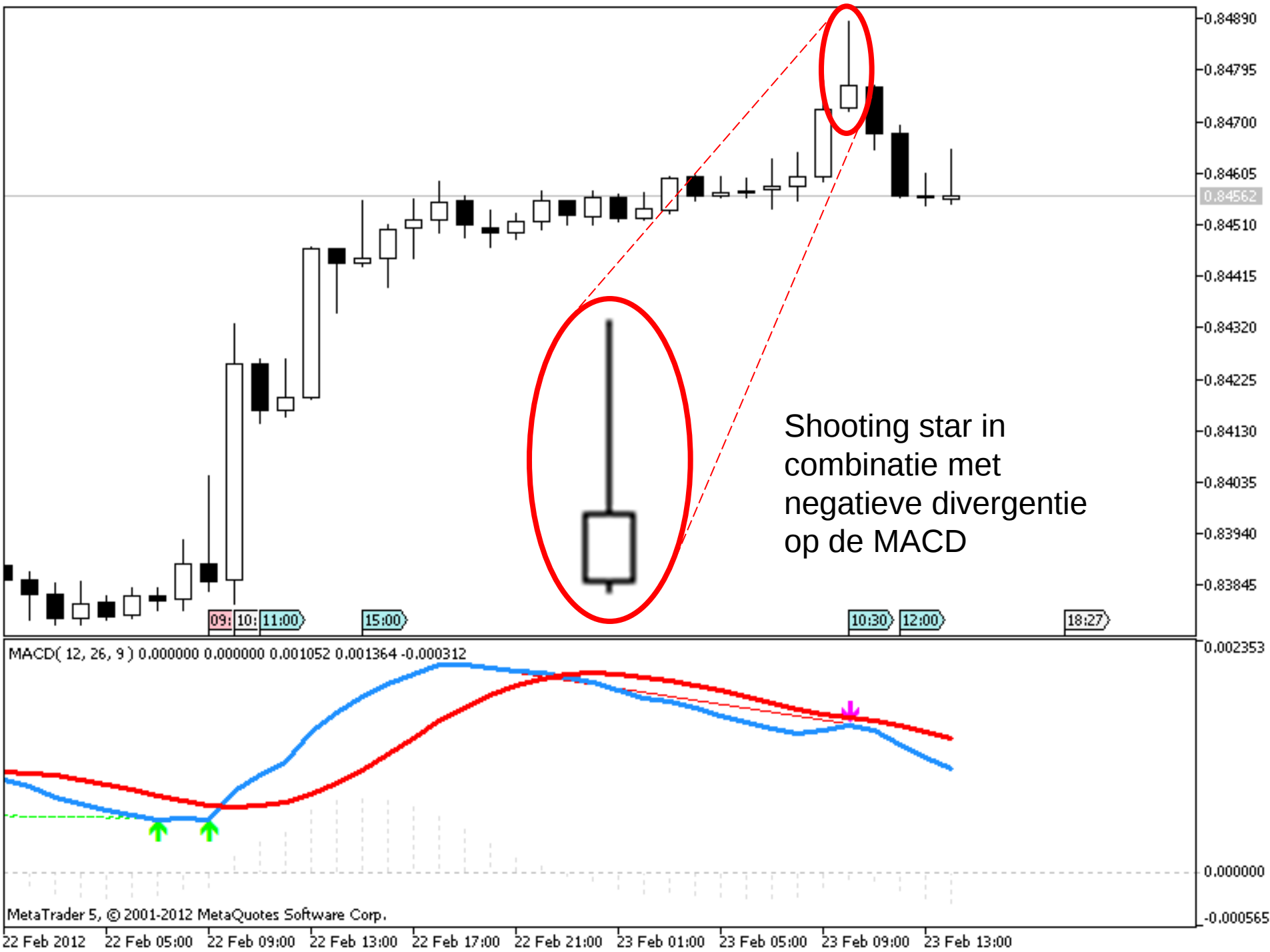
Vaak voorkomende Japanse kaarsen

Voorbeelden van Japanse kaarsformaties				
Bearish Engulfing	Evening Star	Hanging Man	Shooting Star	Bearish Harami
				
Bullish Engulfing	Morning Star	Hammer	Inverted Hammer	Bullish Harami
				

EUR/USD
dagelijkse kaarsen

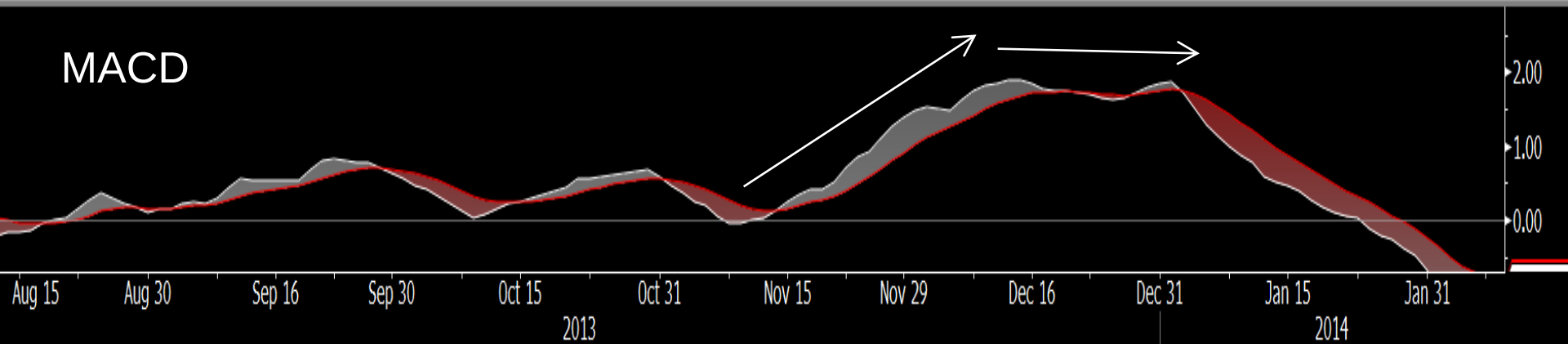

EUR/JPY, daily candlesticks

MACD

Overzicht

Wat is TA?

Voordelen van TA

Overzicht technieken

Japanse Kaarsen

Technische Indicatoren

Klassieke Patronen

Waarvoor opletten?

Combineren verschillende tijdshorizons

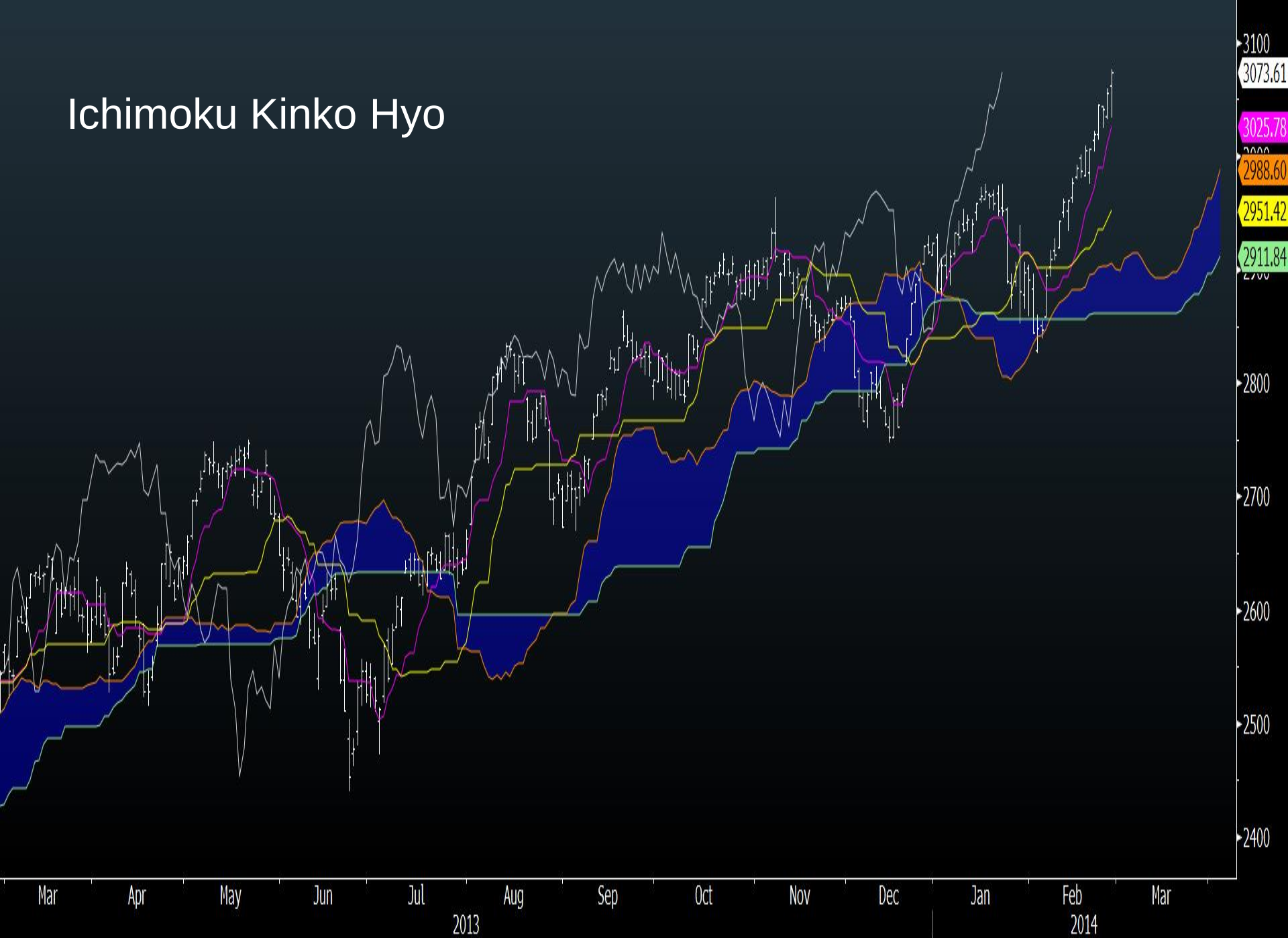

Technische Indicatoren

- 3.500 => + 100.000
- Aantal die veel gebruikt worden: RSI, Slow Stochastic, MACD, DMI, Bollinger Bands, Tom DeMark, Ichimoku, Williams %R, Chaikin Oscillator, Momentum, On Balance Volume, ...

Ichimoku Kinko Hyo

Technische Indicatoren

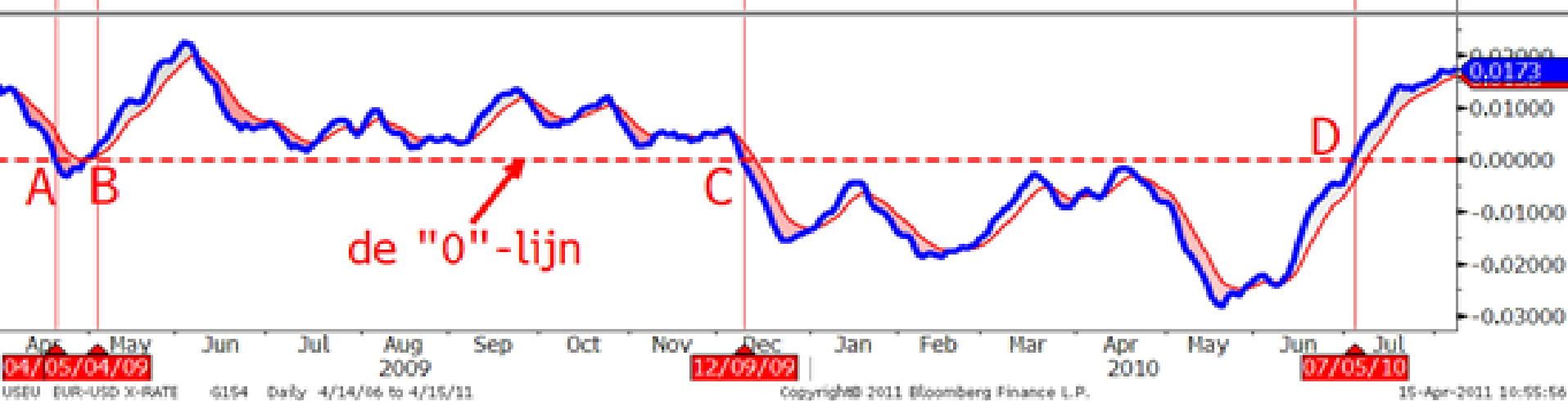
- 3.500 => + 100.000
- Aantal die veel gebruikt worden: RSI, Slow Stochastic, MACD, DMI, Bollinger Bands, Tom DeMark, Ichimoku, Williams %R, Chaikin Oscillator, Momentum, On Balance Volume, ...
- MACD
 - Divergenties
 - Combineren verschillende tijdshorizons

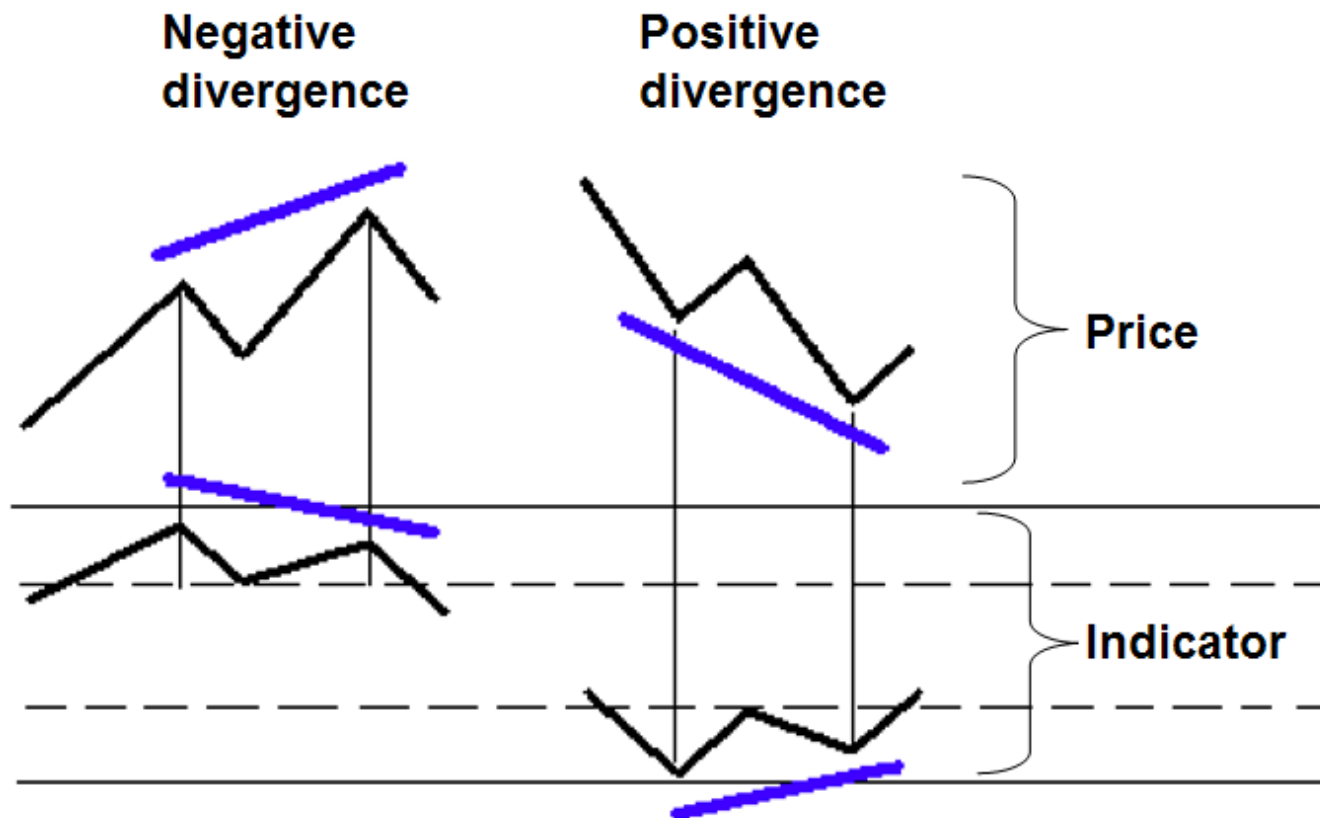

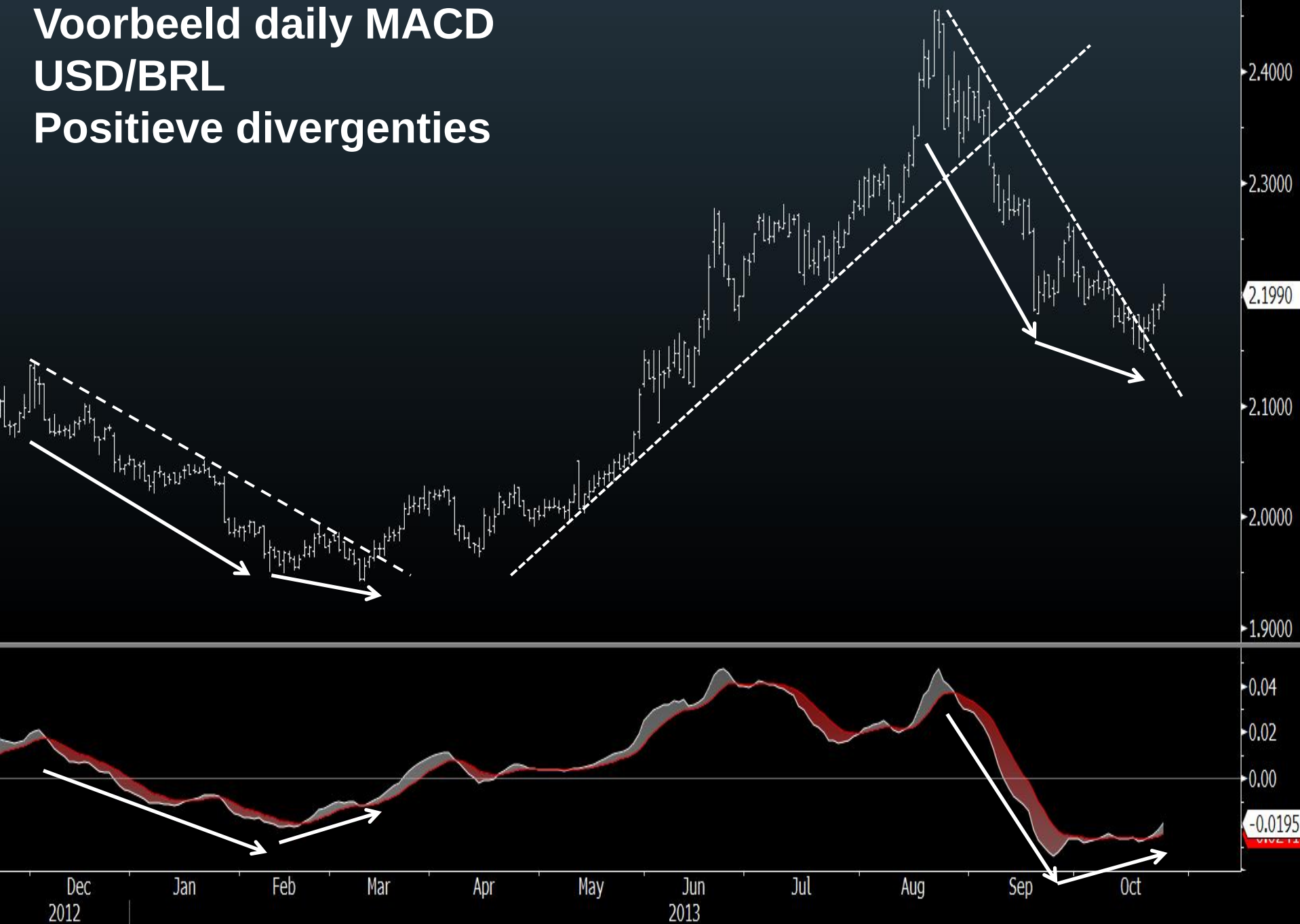

MACD Divergencies

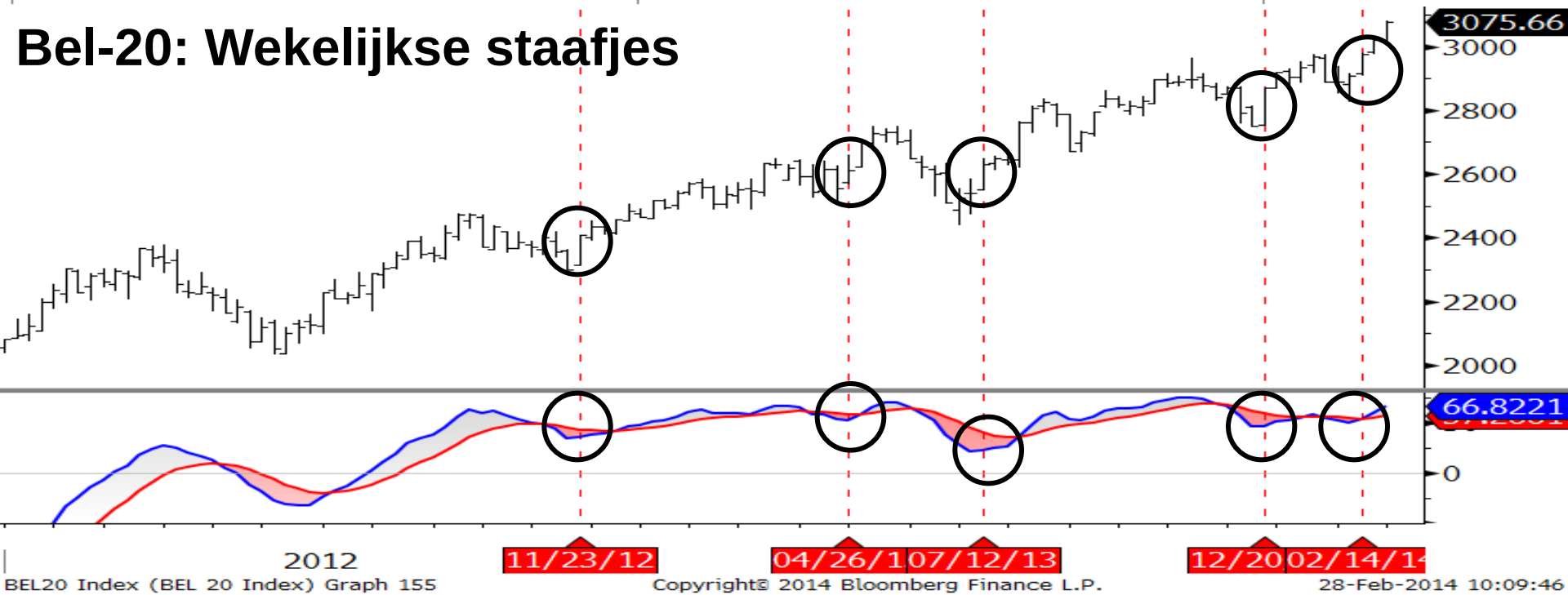
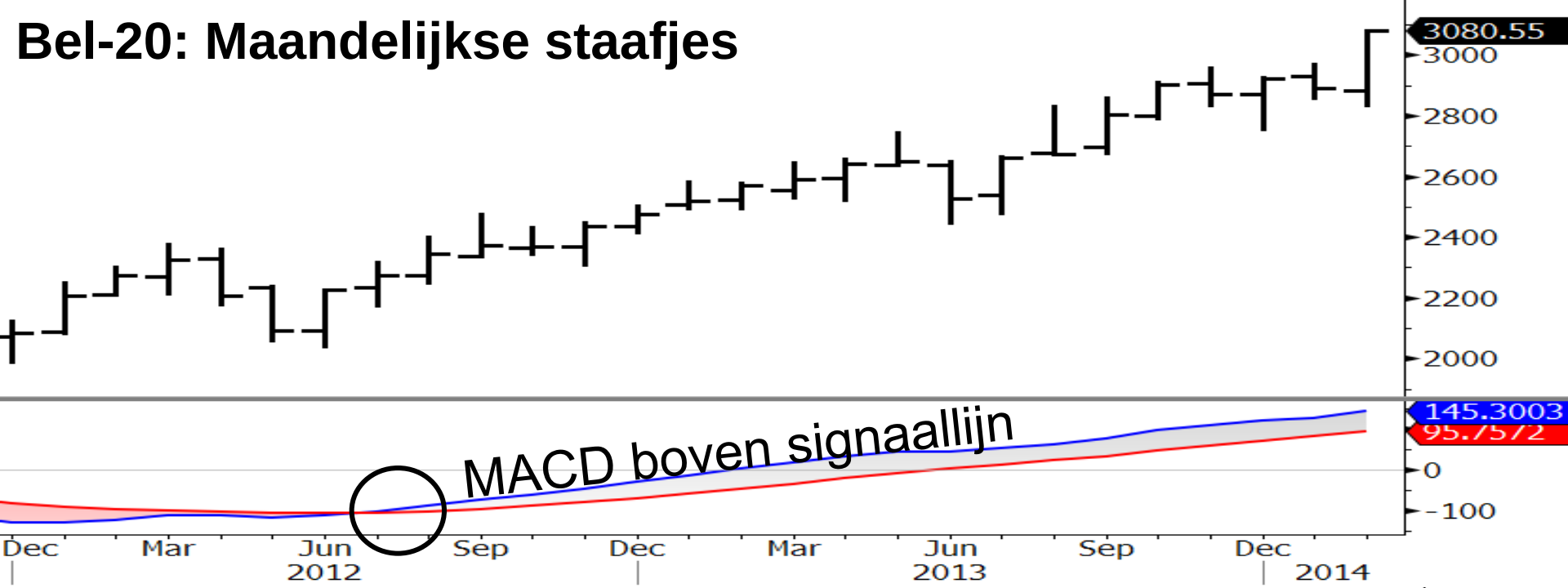
Voorbeeld daily MACD USD/BRL Positieve divergenties

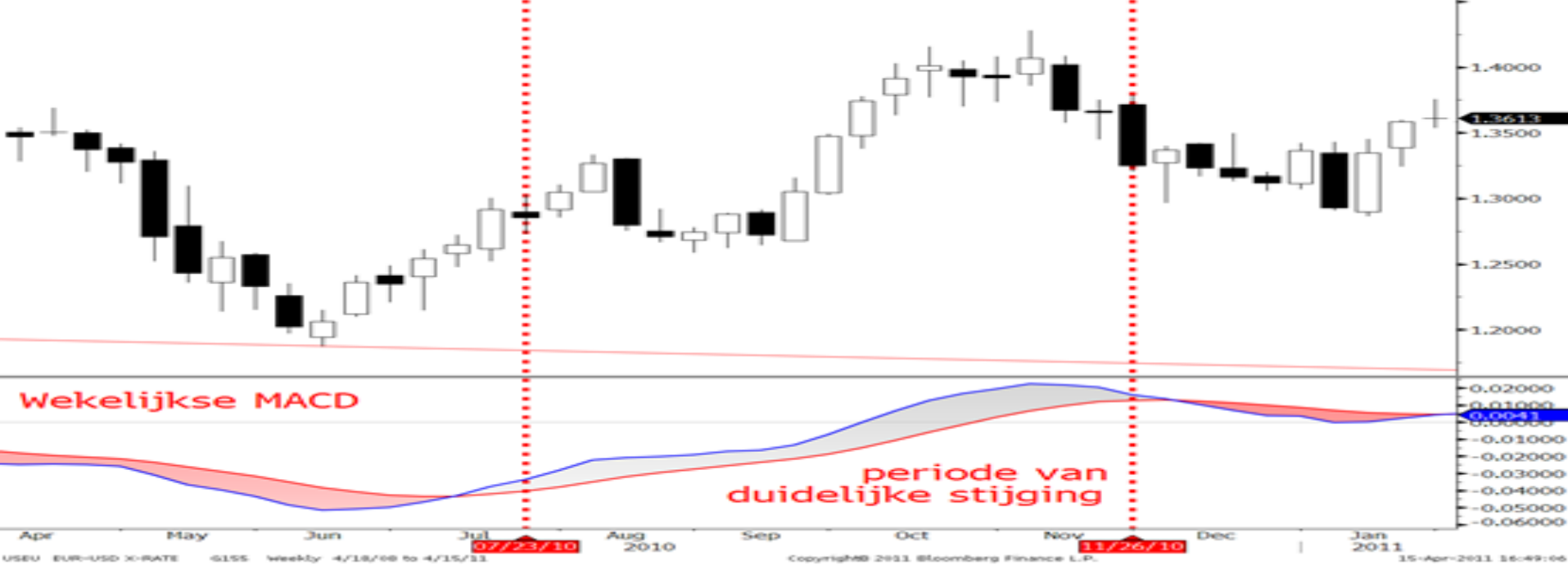

Combineren verschillende tijdshorizons

- Maandelijks MACD met wekelijkse MACD
- Wekelijkse MACD met dagelijkse MACD

Overzicht

Wat is TA?

Voordelen van TA

Overzicht technieken

Japanse Kaarsen

Technische Indicatoren

Klassieke Patronen

Waarvoor opletten?

Combineren verschillende tijdshorizons

Klassieke Patronen

- Meestal eerste kennismaking met TA
- Eén van belangrijkste disciplines binnen TA...
- ... en toch één van de gemakkelijkste

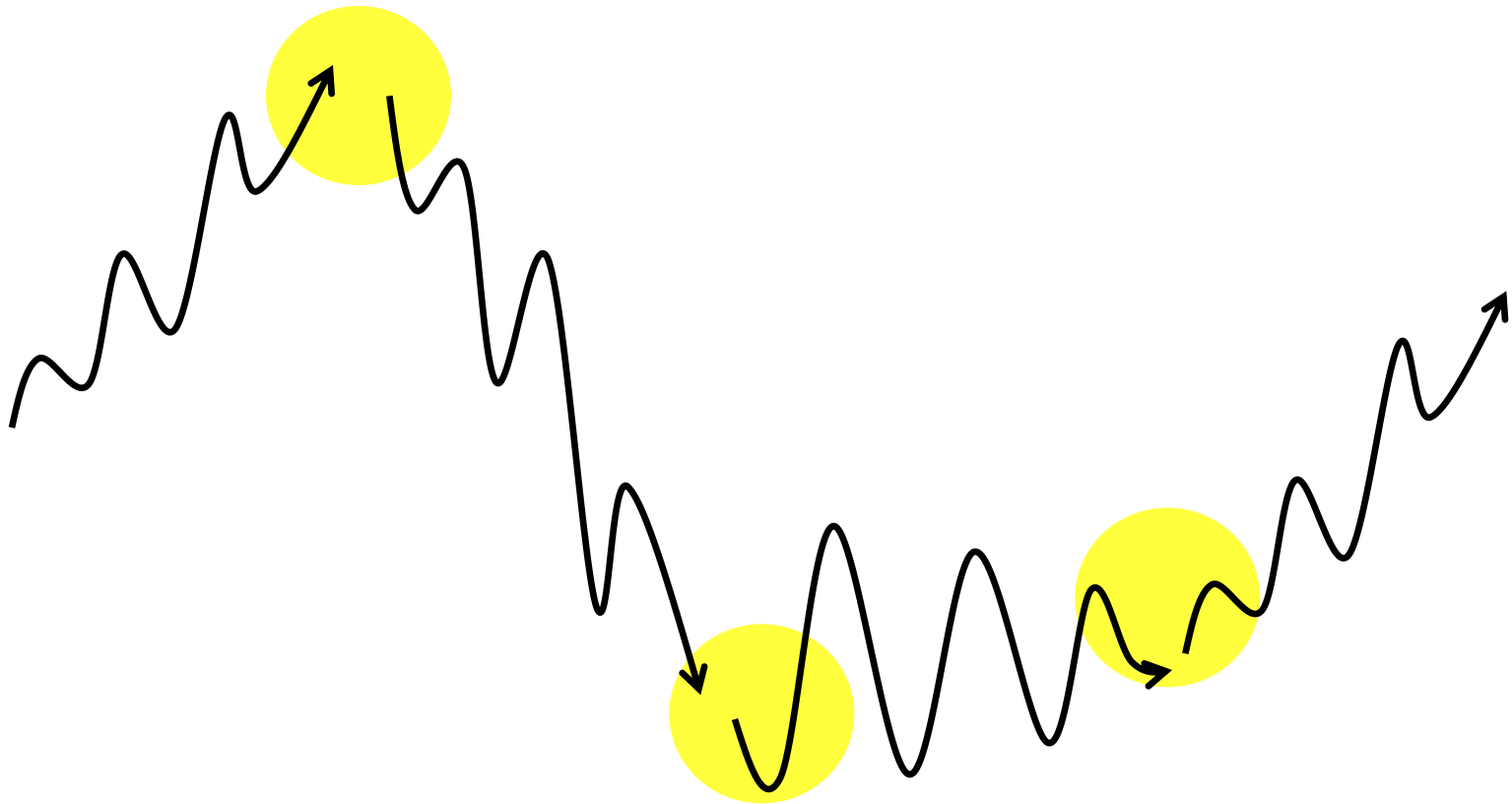
Trend

- Markten bewegen zelden in één rechte lijn
- meestal zien we een “zig-zag patroon”
- opeenvolging van hogere toppen én hogere bodems = **opwaartse trend**
- opeenvolging van lagere toppen én lagere bodems = **neerwaartse trend**
- periode zonder hogere toppen en zonder lagere bodems = **zijwaartse trend** of consolidatie
- TA probeert de overgang tussen verschillende trends te detecteren
- Vaak geeft dit mooie signalen waarbij koersdoelen en risico-niveaus kunnen bepaald worden.

Trend

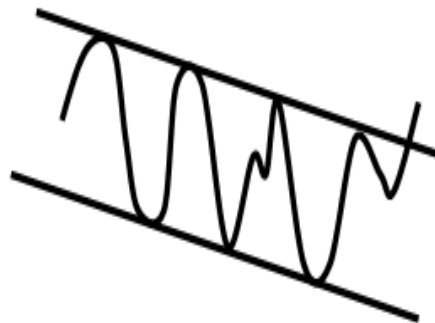
BNP PARIBAS
FORTIS

| The bank for a changing world

Koop- signalen

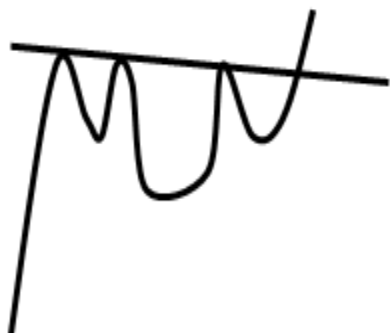
trendlijn

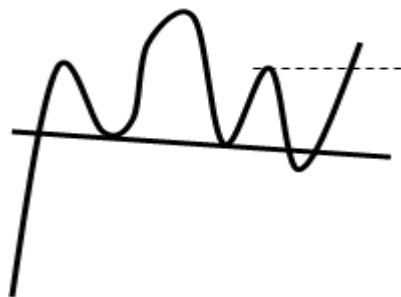
kanaal

omkeer H&S

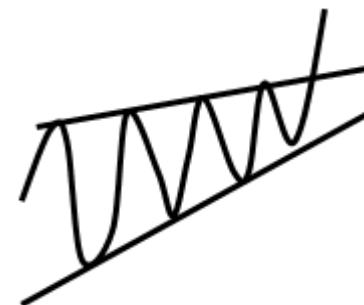
Continuatie H&S

“failed” H&S

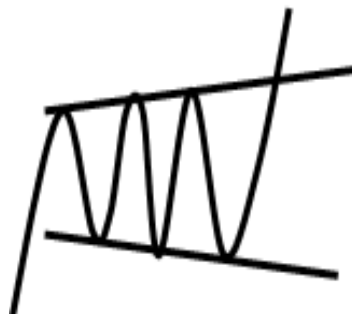
falling wedge

wedge als start

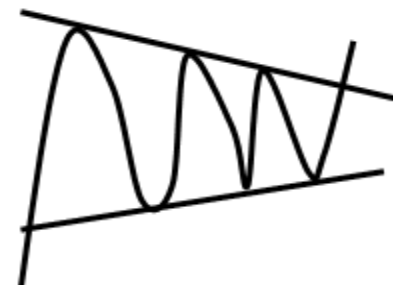
vlag

broadening
formation

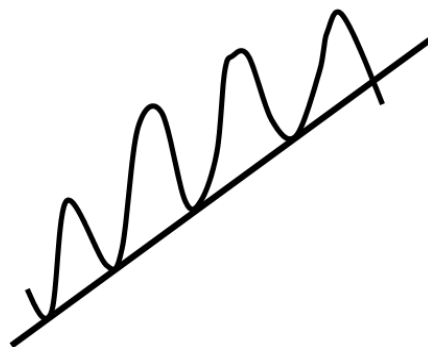

dubbele bodem

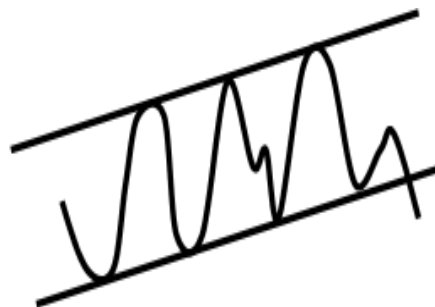

driehoek

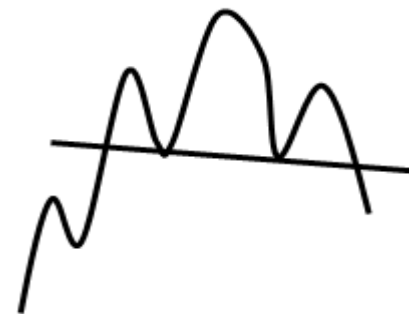
Verkoop-signalen

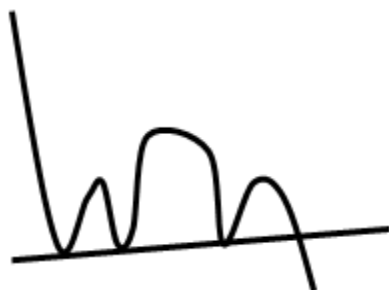
trendlijn

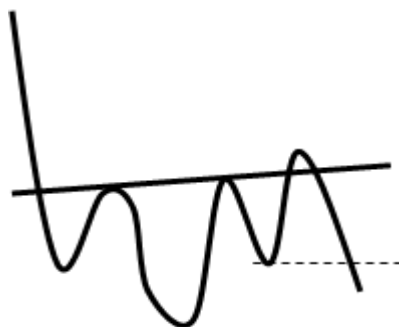
kanaal

omkeer H&S

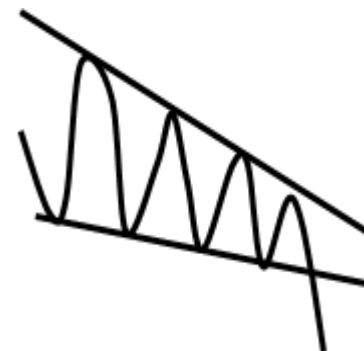
Continuatie H&S

“failed” H&S

rising wedge

wedge als start

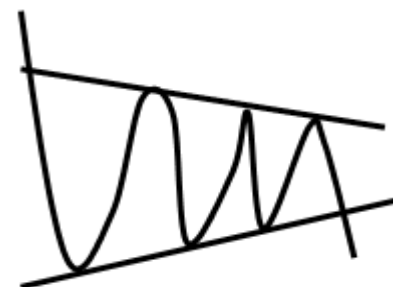
vlag

broadening
formation

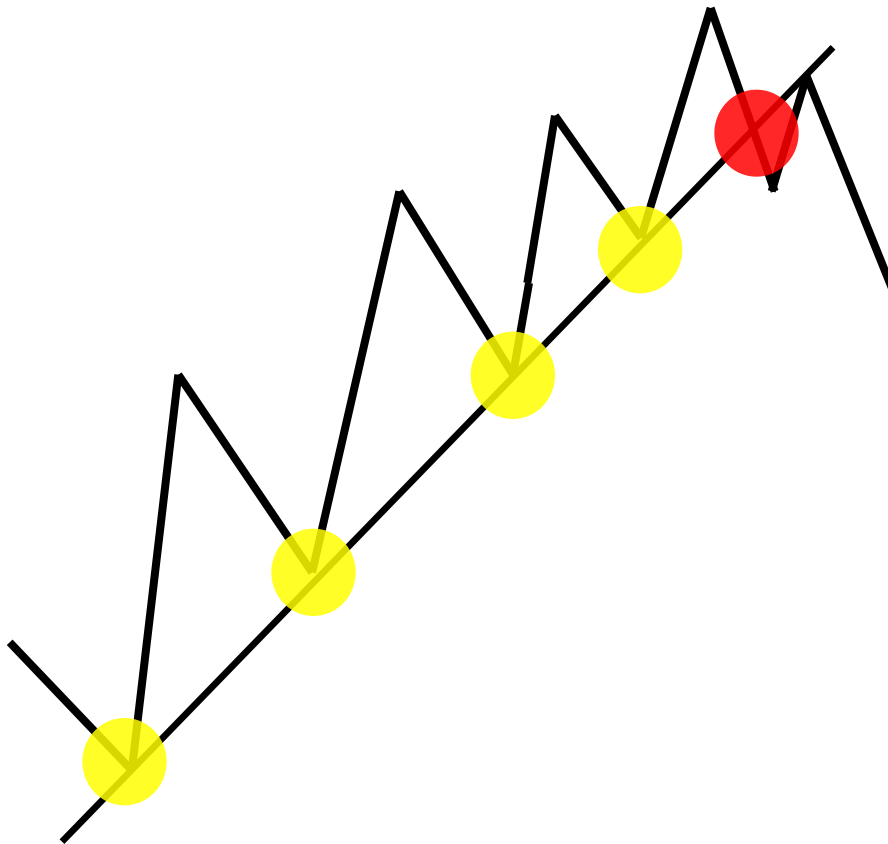

dubbele top

driehoek

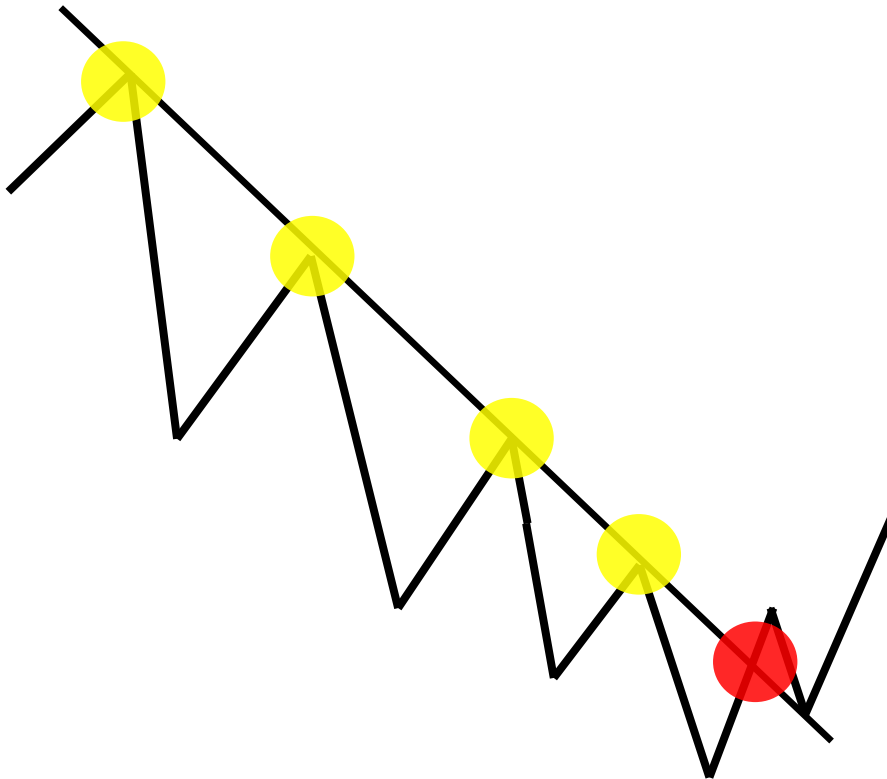
Trendlijn opwaartse trend

- Uptrend: trendlijn onder de bodems
- Onder elke twee bodems kan een lijn getrokken worden.
- 3 raakpunten zijn nodig voor een valide steunlijn

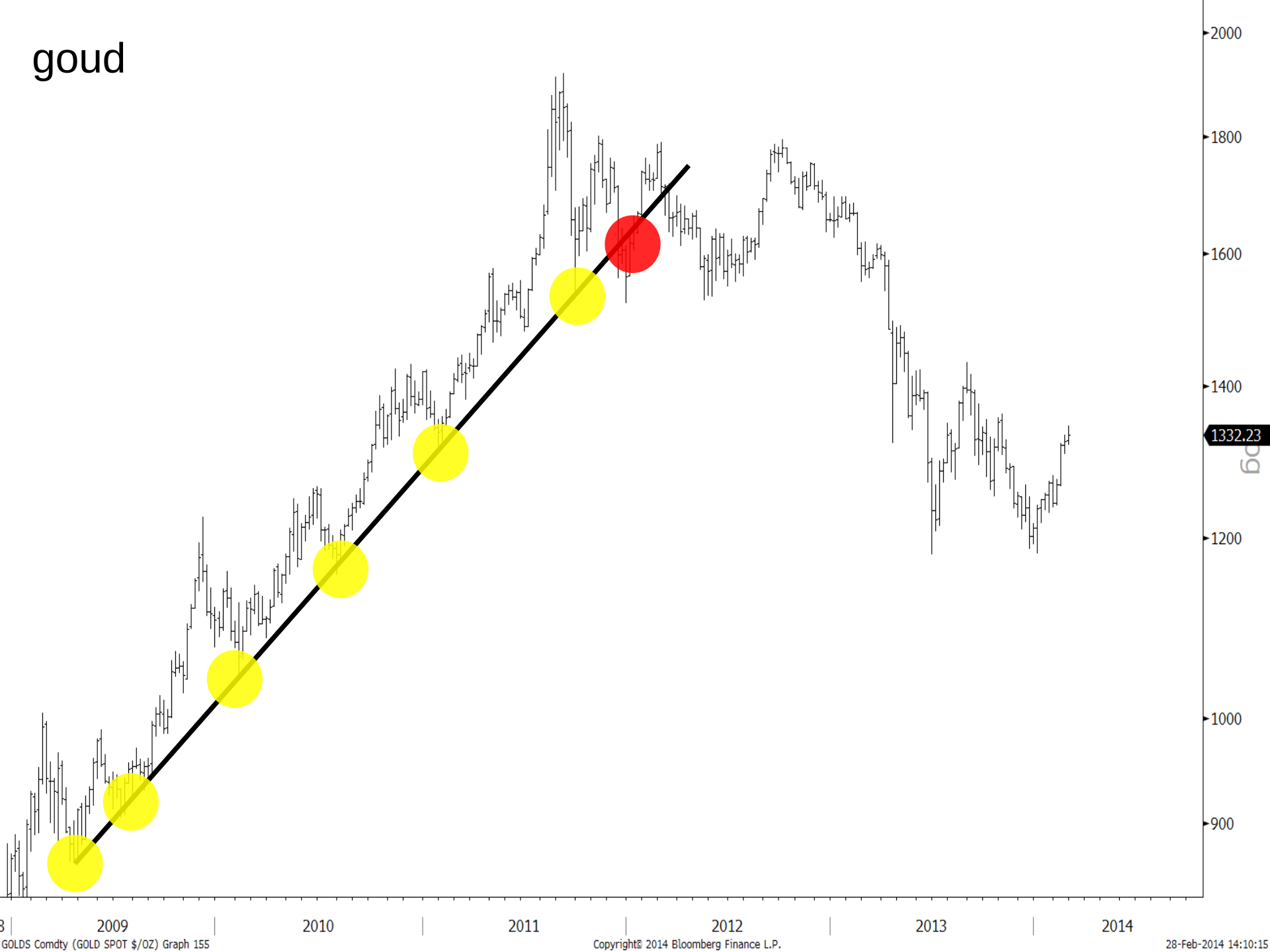
Trendlijn neerwaartse trend

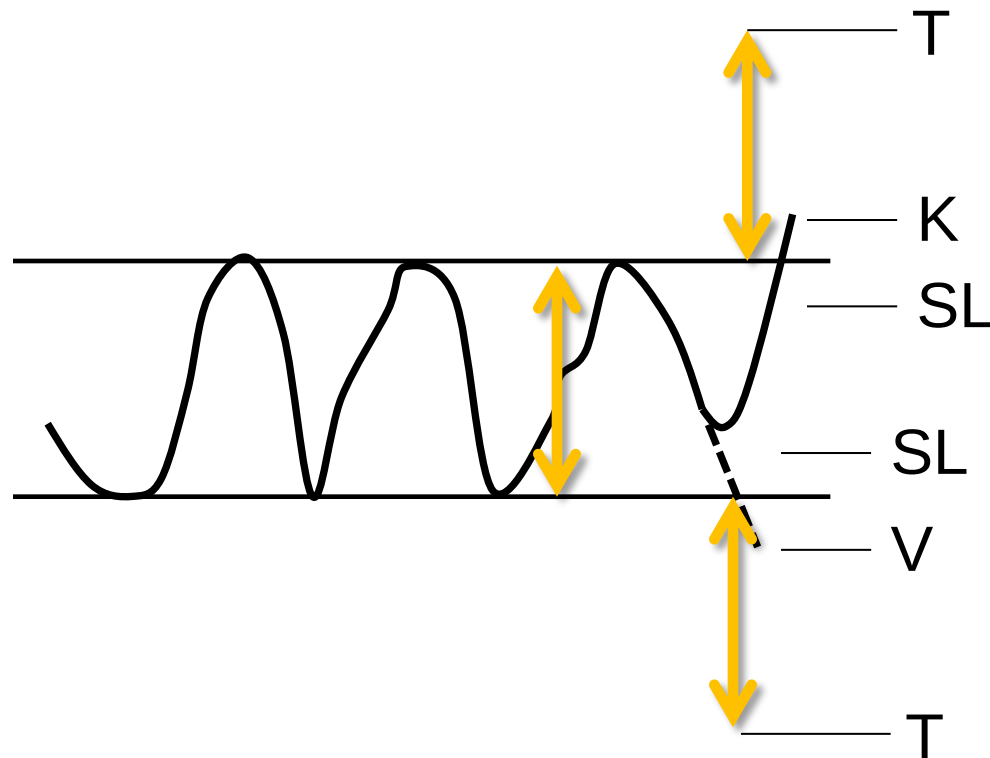
- downtrend: trendlijn over de toppen
- Over elke twee toppen kan een lijn getrokken worden.
- 3 raakpunten zijn nodig voor een valide weerstandslijn

goud

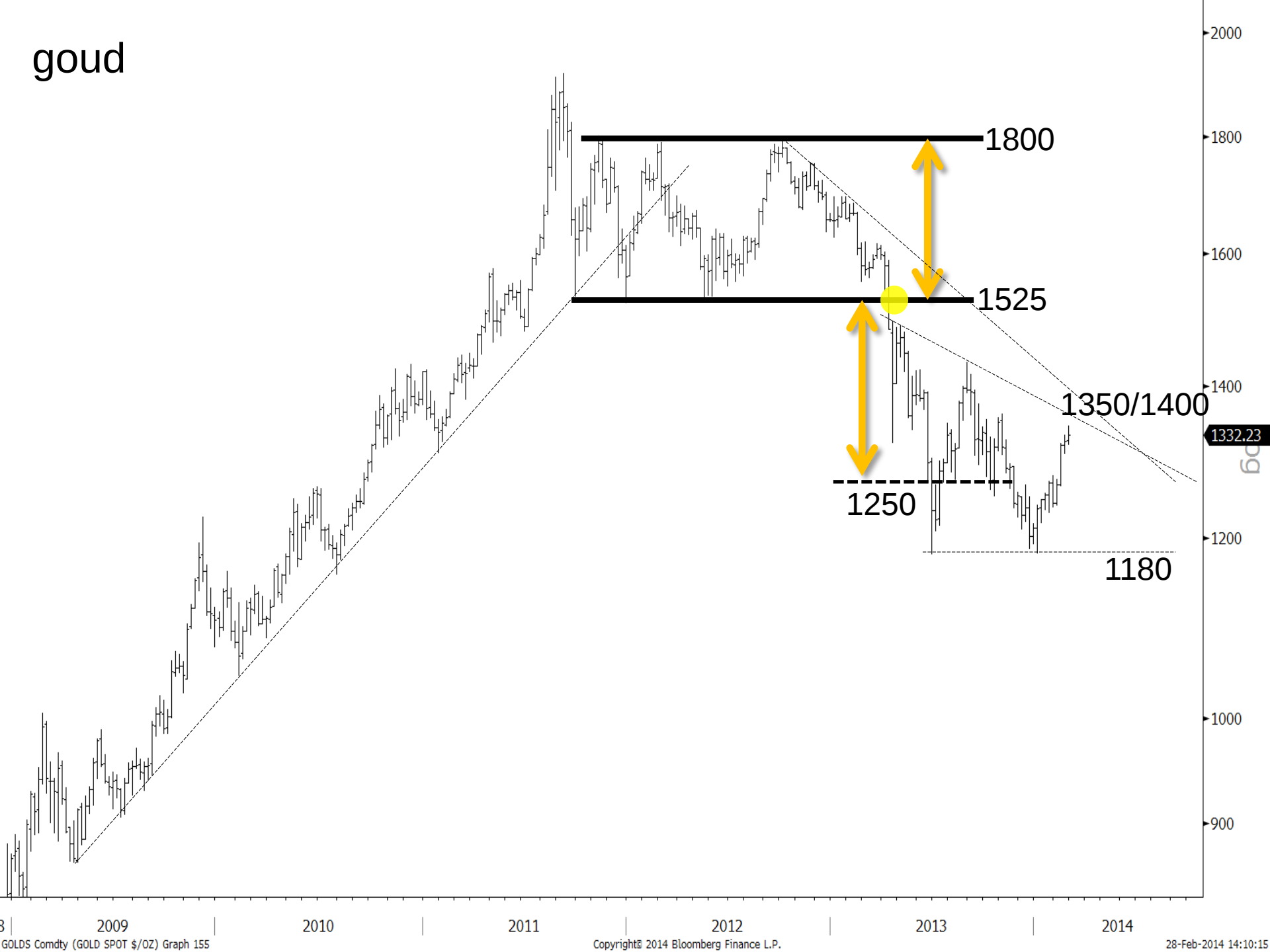
Kanaal

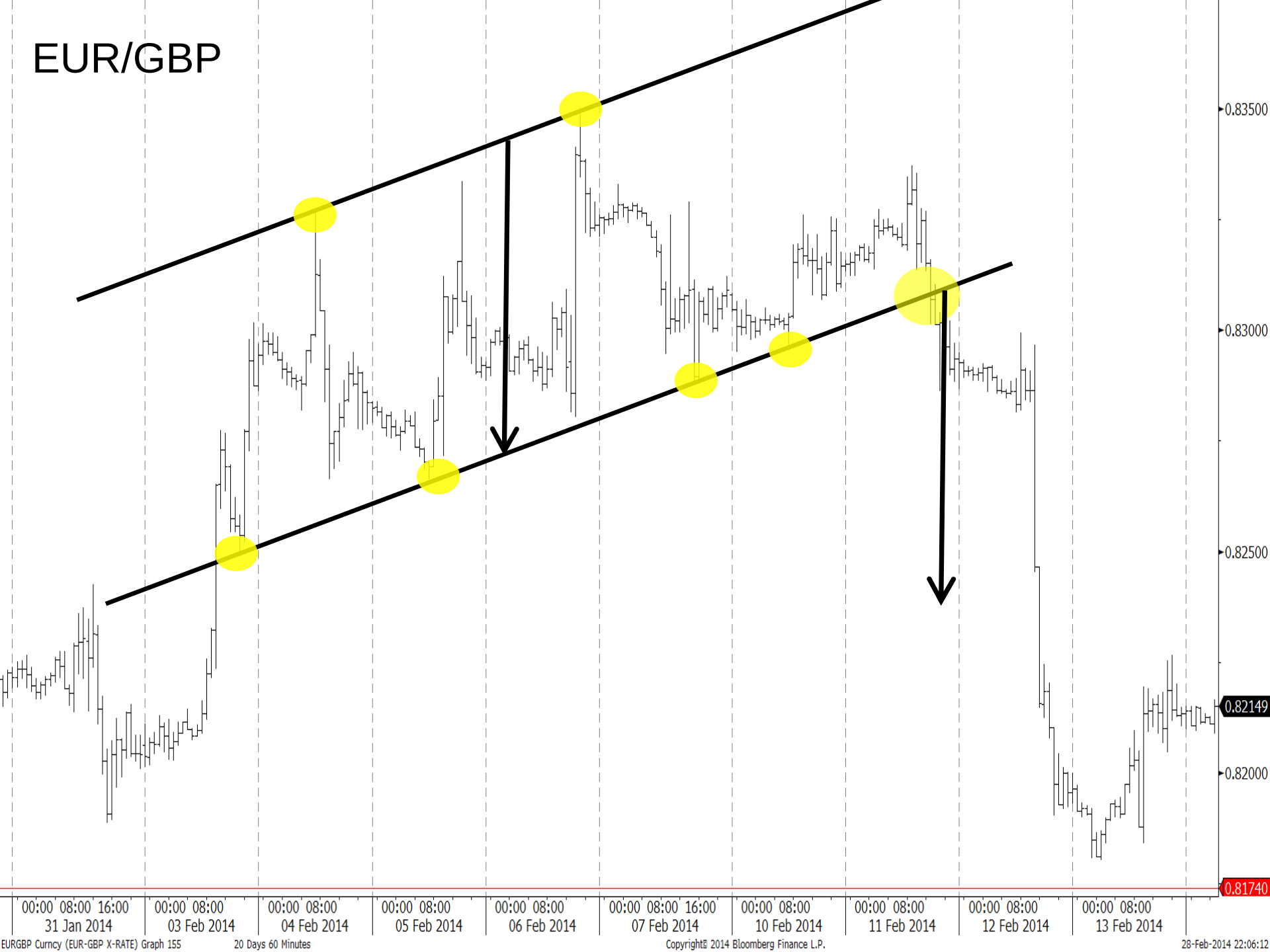
- 2 evenwijdige rechten
- Horizontaal/
Opwaarts/
Neerwaarts
- Kant die
doorbroken
wordt: 3
raakpunten

goud

EUR/GBP

Valse signalen

- In veel gevallen worden we uitgestopt!

Russel 2000

Valse signalen

- In veel gevallen worden we uitgestopt!
- Geen statistieken
- Vroeger dacht ik 75% à 80% werkt
- Wellicht zal 50% à 60% dichterbij de werkelijkheid zijn.
- Muntje opsmijten?

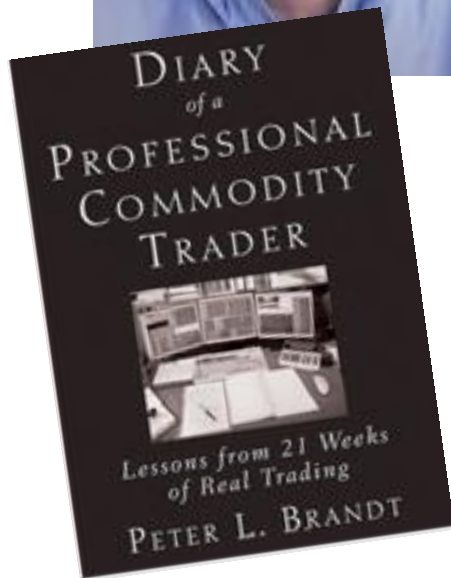
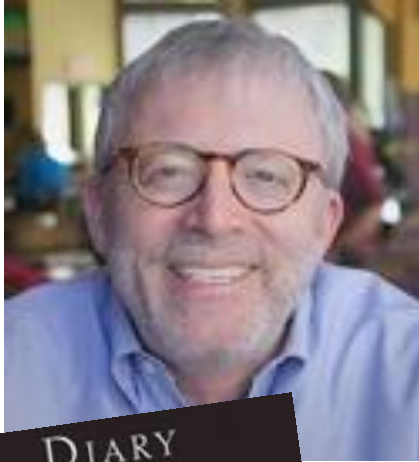

Munt opgooien (u verliest 1 keer op 2)

- Kop: u betaalt mij 1 EUR
- Munt: ik betaal u 2 EUR
- Wilt u dit spelletje spelen?
- Verwachte opbrengst voor u per keer dat munt opgegooid wordt:
$$0.5 \times (-1 \text{ EUR}) + 0.5 \times 2 \text{ EUR}$$
$$= -0.5 \text{ EUR} + 1 \text{ EUR} = 0.5 \text{ EUR}$$
- 100 keer muntje opgooien zal u ongeveer 50 EUR opleveren.

Peter L. Brandt (verliest 2 keer op 3)

- Trade enkel de klassieke basispatronen (H&S, driehoek,...)
- >40% gemiddeld per jaar
- Boek: “Diary of a Professional Commodity Trader – Lessons from 21 Weeks of Real Trading”

Dobbelsteen spelletje (u verliest 2 keer op 3)

- Als u 1, 2, 3 of 4 rolt betaalt u mij 1 EUR
- Als u 5 of 6 rolt betaal ik u 3 EUR
- Wilt u dit spelletje spelen?
- Verwachte opbrengst voor u per keer dat dobbelsteen gerold wordt:
$$\begin{aligned} & 4/6 \times (-1 \text{ EUR}) + 2/6 \times 3 \text{ EUR} \\ & = -2/3 \text{ EUR} + 1 \text{ EUR} = 1/3 \text{ EUR} \end{aligned}$$
- 100 keer dobbelsteen rollen zal u ongeveer 33 EUR opleveren.

Overzicht

Wat is TA?

Voordelen van TA

Overzicht technieken

Japanse Kaarsen

Technische Indicatoren

Klassieke Patronen

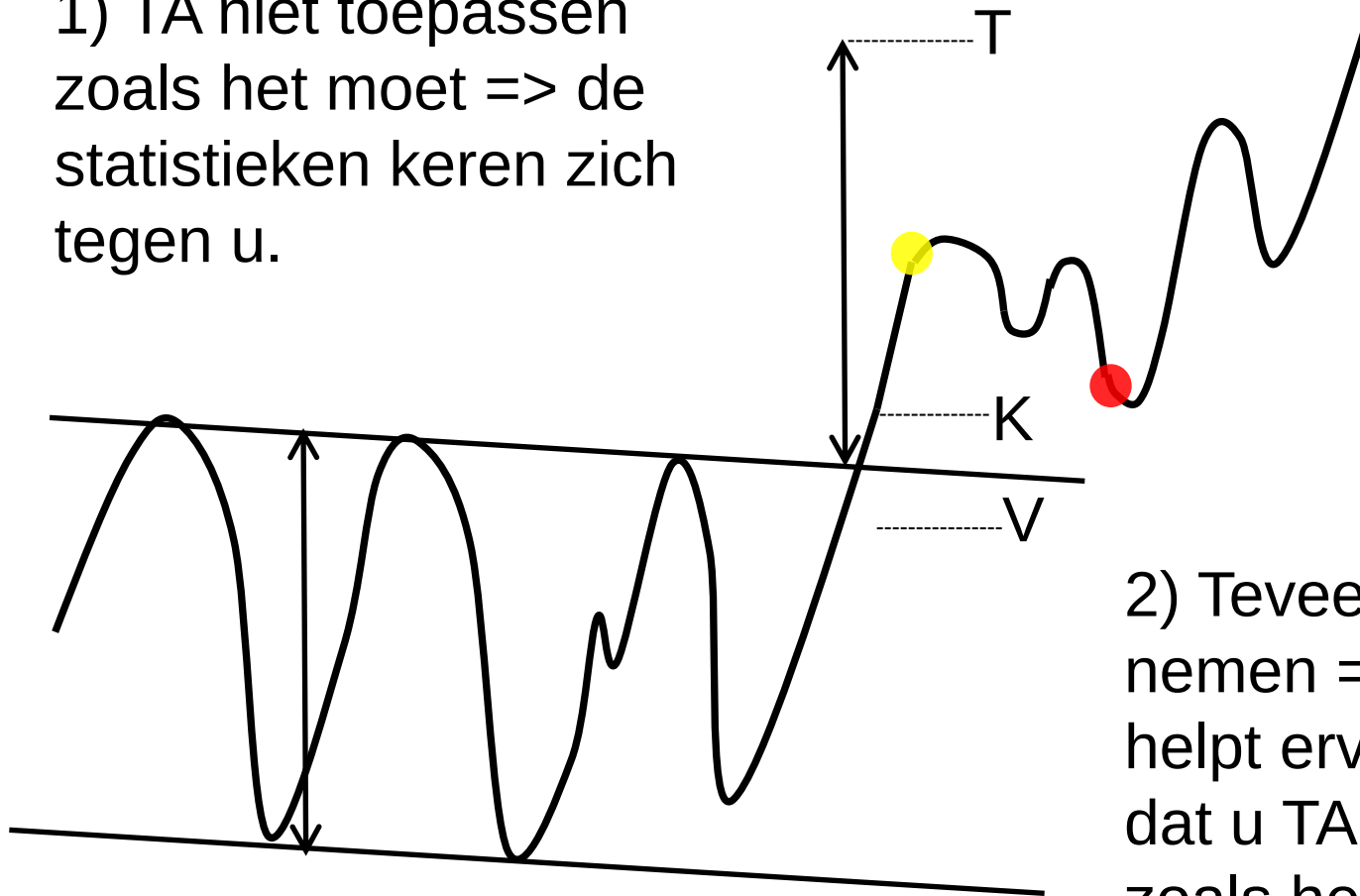
Waarvoor opletten?

Combineren verschillende tijdshorizons

Waarvoor opletten?

1) TA niet toepassen zoals het moet => de statistieken keren zich tegen u.

2) Teveel risico nemen = gevaar & helpt ervoor zorgen dat u TA niet toepast zoals het moet

Overzicht

Wat is TA?

Voordelen van TA

Overzicht technieken

Japanse Kaarsen

Technische Indicatoren

Klassieke Patronen

Waarvoor opletten?

Combineren verschillende tijdshorizons

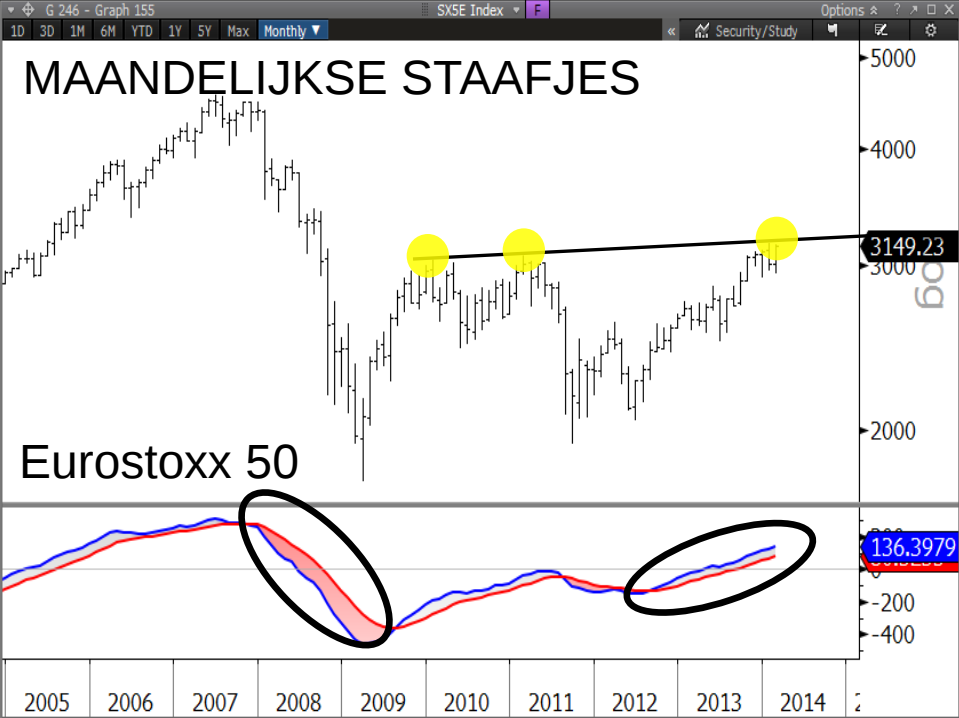

Verschillende tijdshorizons combineren

- M-W-D-Intraday
- LT steun/weerstandsniveaus niet zichtbaar als je enkel KT grafiek bekijkt
- Hogere tijdshorizon ziet er bullish/bearish uit? => extra aandacht op lagere tijdshorizon aan de koopsignalen/verkoopsignalen
- Voorbeeld

Boeken en links

Klassieke Patronen & Technische Indicators:

- Martin Pring (“Introduction to Technical Analysis”, “Technical Analysis Explained”, “Martin Pring on Price Patterns”, ...)
- John Murphy (“Technical Analysis of the Financial Markets”)
- Peter L. Brandt: (“Diary of a Professional Commodity Trader”)

Japanse Kaarsen:

- Steve Nison (“Japanese Candlestick Charting Techniques”, “The Candlestick Course”, “Beyond Candlesticks”, ...)

Elliott Wave & Fibonacci:

- Steven Poser (“Applying Elliott Wave Theory Profitably”)
- Robert Prechter (“Elliott Wave Principle”)
- Free Basic Tutorial on www.elliottwave.com

Dank u!

Disclaimer

BNP Paribas Fortis NV met maatschappelijke zetel Warandeborg 3, 1000 Brussel, België (de “Bank”), is verantwoordelijk voor het opstellen en verspreiden van dit document. Dit document vormt geen aanbod of uitnodiging tot het doen van een aanbod tot de verkoop van, koop van of inschrijving op enig financieel instrument in enige jurisdictie en dit document vormt geen prospectus als bedoeld in de op het aanbieden of toelaten tot de handel van financiële instrumenten toepasselijke regels. De Bank noch enige andere partij heeft actie ondernomen in enige jurisdictie waarin deze actie zou zijn vereist om de in dit document beschreven financiële instrumenten aan het publiek te mogen aanbieden. Dit document is niet goedgekeurd noch onderschreven en zal niet worden goedgekeurd noch onderschreven door een toezichthouder in welke jurisdictie dan ook. Het is uitsluitend bestemd voor personen die handelen in een professionele hoedanigheid. Dit document bevat geen beleggingsadvies of een beleggingsaanbeveling. Dit document beoogt niet een volledige beschrijving te geven van de financiële instrumenten noch van de uitgevende instelling daarvan en evenmin van de mogelijk toepasselijke risico's. Hoewel de Bank redelijke maatregelen heeft genomen om ervoor te zorgen dat de informatie opgenomen in dit document juist, duidelijk en niet misleidend is, aanvaardt noch de Bank, noch de aan haar gelieerde vennootschappen, directeuren, adviseurs of werknemers, enige aansprakelijkheid voor enige onjuiste, onvolledige of ontbrekende informatie of voor enige directe of indirecte schade, verliezen, kosten, vorderingen, aansprakelijkheden of andere uitgaven die op enigerlei wijze voortvloeien uit het gebruik van of het zich beroepen op de in dit document vermelde informatie, tenzij in geval van opzet of ernstige tekortkoming. De Bank behoudt zich het recht voor de informatie in dit document zonder aankondiging te wijzigen en is niet verplicht (potentiële) beleggers over een dergelijke wijziging te informeren. De in dit document beschreven financiële instrumenten zijn mogelijk niet in alle jurisdicties beschikbaar. Een beleggingsbeslissing in deze financiële instrumenten dient niet uitsluitend te worden gebaseerd op dit document en dient slechts te worden genomen na een zorgvuldige analyse van alle kenmerken en risico's van het financiële instrument (zoals beschreven in [het Global Markets Product Risk Book] alsmede na het inwinnen van alle nodige informatie en adviezen van professionele adviseurs (waaronder fiscale adviseurs). Bij het verlenen van diensten aan cliënten kan de Bank provisies, commissies of andere niet-geldelijke voordelen betalen aan of ontvangen van derden. De Bank is verplicht om maatregelen te treffen om belangenconflicten tussen haarzelf en haar cliënten en tussen andere cliënten te beheersen. De Bank handelt in overeenstemming met haar beleid inzake belangenconflicten, waarin de Bank die situaties heeft geïdentificeerd die tot een belangenconflict zouden kunnen leiden, alsmede de stappen die genomen zijn om dat conflict te beheersen. Indien de maatregelen op grond van ons beleid inzake belangenconflicten niet voldoende zijn om een specifiek geval te beheersen, zal de Bank de betreffende cliënt informeren omtrent de aard van het conflict opdat de cliënt een weloverwogen beslissing kan nemen.

BNP Paribas Fortis NV staat onder het prudentieel toezicht van de Nationale Bank van België, de Berlaimontlaan 14, 1000 Brussel, onder de controle inzake beleggers - en consumentenbescherming van de Autoriteit van Financiële Diensten en Markten (FSMA), Congresstraat 12-14, 1000 Brussel en is ingeschreven als verzekeringsagent onder FSMA nr. 25879 A

